شهید عوفی.

فن التجوید

(سیکزنچی طبع).

ناشری:

„معارف“ کتبخانه‌سی

قزانده.

Казань,
электрическ. тип. Л. П. Антонова
1913 г.

بهاسی ٦ تین.

سوکلو شاگردلر!

زور بولدیگز، قرآننی‌ یاخشیغنه اوقیسز، ایندی حرف وحرکه‌لرنی درست وتوغری اوقیسز. قرآننی تاغنده درست اوقور اوچون تجوید فنی اوقلادر. تجوید فنی: قرآننی درست اوقورغه اوگره‌ته تورغان فن. هر قرآن اوقوچیغه قرآننی درست اوقومق فرض قرآننی درست اوقوب بولمی، مگر تجوید برلنگنه، شونک اوچون کیراك یاش کیراك قارت بولسون تجوید اوگره‌نمك یعنی قرآننی تجویدگه تطبیق قیلوب وتجوید حکمیله اوقومق فرضدر. قرآننی درست اوقوغان کشیگه قرآن رحمت اوقور، هم کوب اجرلی وثوابلی بولور.

قرآننی خطا (تجویدکه تطبیق قیلماینچه) اوقومق بیك گناه وعیب اش. قرآننی خطا ویاگلش (یالغش) اوقوغان کشیگه قرآن لعنت اوقور، هم بیك گناهلی بولور. تجوید اوقوغاننگ صوگنده قرآننی تاغنده درست ایدوب: هیچ خطاسز اوقورسز دیب امید ایده‌من، سوکلو بالالر!

معلم شهید.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

برنچی درس. حرکات، سکون، تنوین هم تنوین ونون ساکن‌نڭ حکملری بیاننده.

سؤال	جواب
حرکات نیچه؟ نیلر؟	حرکات اوچ: اوست حرکه‌سی (ـَ) آست حرکه‌سی (ـِ) اوتر حرکه‌سی (ـُ).
سکون نی؟	حرفنی تیسدرب، اوزدروب اوقوتا تورغان علامت (ـْ)
تنوین نی؟	بازوده حرکات؛ اما اوقوده سکونلی نون بولوب اوقولا تورغان علامتلر.
تنوین نیچه تورلی؟ نیلر؟	تنوین اوچ تورلی: اوست تنوینی (ـً) آست تنوینی (ـٍ) اوتر تنوینی (ـٌ)
تنوین برلن نون ساکن‌نڭ نیچه حکمی بار؟ نیلر؟	بیش حکمی بار: اظهار[1] ـ ادغام مع الغنه[2] ـ ادغام بلاغنه[3] ـ اخفا مع الغنه[4] ـ اقلاب[5].

حرکه‌لر عربچه اوست (فتحه). آست (کسره)، اوتر (ضمه)

١) اظهار: آچق قیلمق؛ ٢) ادغام: کریدك قوشمق؛ ٣) غنه برروندن چققان طاوش. ٤) اخفاء یاشرمك. ٥) اقلاب: کوچرمك وأیلاندرمك،

ایکنچی درس اظهار بیاننده

اظهار نی وقت بولور؟ اگر تنوین یا که نون ساکن آلتی بوغاز حرفلرینك برینه اوچراسالر اظهار بولور.

بوغاز حرفلری قایو حرفلر ه ـ أ ـ ع ـ غ ـ ح ـ خ حرفلری.

اظهار نیچك اوقولا؟ ایککی حرفنی بر بر ندن آیروب، آچق قیلوب اوقولا.

مثالی نیچك؟ انعمت ـ مِنْ خوف ـ منْ امن ـ مِنْ غفلة ـ مِنهم ـ سمیع علیم کبیلر.

اوچنچی درس ادغام مع الغنه بیاننده

ادغام مع الغنه نی وقت بولور؟ اگر تنوین یا که نون ساکن (یمنو) کلمه‌سنك گی حرفلرنك برینه اوچراسالر ادغام مع الغنه بولور.

ادغام مع الغنه نیچك اوقولا؟ اولگی حرفنی صوڭغی حرفکه کرتوب وحوفنی توتوب، بوروننه بیاروب اوقولا.

مثالی نیچك؟ وانْ یکذبوك ـ خیراً مِنهم ـ جملة واحدة ـ عذاباً نکراً ـ ضلال مبین ـ کبیلر. (١)

دورتنچی درس ادغام بلاغنه بیاننده

ادغام بلاغنه نی وقت بولور؟ اگر تنوین یا که نون ساکن (لام ایلان را) نك برینه اوچراسالر ادغام بلاغنه بولور.

ادغام بلاغنه نیچك اوقولور؟ اولگی حرفنی صوڭغی حرفکه کرتب: بوروننه بیه‌رمای وتوتماینچه اوقولور.

مثالی نیچك؟ مصدقاً لما مِن ربهم ـ مِنْ رِجزٍ الیم ـ خیر لکم ـ هدی للمتقین ـ کبیلر.

---

(١) اگرده تنوین یا که نون ساکن واو برلن یاغه اوچراپده، ایکیسیده بر سوزده بولسه‌لر، اول وقتده ادغام بولماز، اظهار بولور (دنْیا ـ صِنْوان) کبی

بیشنچی درس اخفا مع الغنه بیاننده

اخفا مع الغنه نی وقت بولور؟
اخفا حرفلری قایو حرفلر؟
اخفا مع الغنه نیچلك اوقولا؟
مثالی نیچلك؟

اگر تنوین یاکه نون ساکن اون بیش اخفا حرفلرینك برینه اوچراسالر اخفا مع الغنه بولور.

ت ـ ث ـ ج ـ د ـ ذ ـ ز ـ س ـ ش ـ ص ـ ض ـ ط ـ ظ ـ ف ـ ق ـ ك.

اظهار ایلان ادغام آراسنده بر حالت اوزره غنه ایلان اوقولا.

اَنْتُمْ ـ وَاَنْزَلَ ـ وَمَنْ ضَلَّ ـ مَنْ جَآءَ ـ مَنْ شَآءَ ـ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ـ حَلَالًا طَيِّبًا ـ جَنّٰتٍ تَجْرِي ـ کبیلر.

آلتنچی درس اقلاب بیاننده

اقلاب نی وقت بولور؟
اقلاب نیچلك اوقولا؟
مثالی نیچلك؟

اگر تنوین یاکه نون ساکن ب گه یولقسالار، اقلاب بولور.

باغه اوچراغان تنوین یاکه نون ساکن نی میمگه کوچروب، توتوب و بورونغه بیاروب اوقولا.

مِنْ بَعْدِهٖ اَبَدًا ـ مِنْ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ـ لَيُنْبَذَنَّ ـ سَمِيْعًا بَصِيْرًا ـ کبیلر.

یدنچی درس مدلر بیاننده

مد نی دیمك؟
حروف مد (صوزولا تورغان حرفلر) نیچه؟
بو حرفلر نی وقت حرف مد بولور؟

مد: صوزمق.

حروف مد اوچ (واو ـ الف ـ یا)

واو حرف مد بولور: اوزی سکونلی بولوب آلدنداغی حرف اوترلی بولسه. الف: هر وقت حرف مد بولور. یا حرف مد بولور: اوزی سکونلی بولوب آلدنداغی حرف آستلی بولسه.

بو حرفلرنڭ كوبراك صوزولولرينه سبب بولغان حرفلر بارمی؟	بار.
نیلر؟ نیچك ایتوله‌لر؟	هەمزه (ءَ=اُ) سكون (ـــْـــ). سبب مد دیب ایتوله‌لر.
مد: نیچه‌تورلی؟ نیلر؟	مد آلتی تورلی: مد طبیعی ـ مد متّصلْ ـ مد منفصلْ ـ مد لازم ـ مد عارض ـ مدلین.

سیكزنچی درس مد طبیعی بیاننده

مد طبیعی نی وقت بولور؟	حرف مد بولوب، سبب مد بولماسه مد طبیعی بولور.
كوبمی مد ایدلور؟	بر الف مقداری مد ایدلور.
مثالی نیچك؟	قالُوا ـ فما ـ علی ـ الرِّبوا ـ انّه ـ بهِ كبیلر.
قارا گز شاكردلر: صونگغی ایكی مثالده واو برلن یا كورنمی بیت. باری حركه‌گنه بار؟ واو مقدره یای مقدره نیلر؟	آلارده (واو) مقدره برلن (یای) مقدره بار. یازوده بولمای اوقوغانده‌غنه اوقولا طورغان (واو) برلن (یا).

طوقزنچی درس مد متصل بیاننده

مد متصل نی وقت بولور؟	حرف مددن صوڭ سبب مد هەمزه كیلوب ایكسیده بر كلمه‌ده بولساالار مد متصل بولور.
كوبمی مد ایدلور؟	دورت الف مقداری مد ایدیلور (مد طبیعی قدر دورت الوش صوزولور).

معلم افندی بونیده دقت ایله اوگره‌تور و آڭلاتور. كلمه‌لرنڭ آخرنده‌غی (مه) لرنڭ اوّلنده‌گی حرفی اوست یا كه اوتر حركه‌لی بولسه (ه) دن صوڭ بر واو اوقولا (عنده ماله) كبی. اگرده آست حركه‌لی بولسه (ه) دن صوڭ بر یا اوقولا (علمه) كبی، اگرده (ه) اوّلنده‌گی حرف سكونلی بولسه (ه) حركه برله‌گنه اوقولا (علیه) (واستغفره) كبی.

مد متصل نڭ مدی نی؟	واجب.
نی اوچون واجب؟	متفق علیه اولدیغی اوچون.
متفق علیه نی دیمك؟	مد متصل نڭ مدّنی جمیع قرا اتفاق قیلغان یعنی جمع قرّا صوزب اوقغان هیچ قایوسی قسقه اوقوماغانلر.)
مد طبیعی قدر بر الف مقداریغنه صوزوب اوقورغه یارارمی؟	؟ یاراماز ــ گناه بولور.
مثالی نیچك؟	اولٓئك ــ بالسّوء ــ وجاءٓ ــ جیء ــ کبیلر.

اوننچی درس مد منفصل بیاننده

مد منفصل نی وقت بولور؟	حرف مددن صوڭ سبب مد همزه کیلوب ایکیسی ایکی کلمه‌ده بولسالر مد منفصل بولور.
مد منفصل نڭ مدی نی؟	جائز (درست).
نی اوچون جائز گنه	مختلف فیه اولدیغی اوچون.
مختلف فیه نی دیمك؟	مد منفصل نڭ مدّنده بعض قرّا صوزوب اوقوغان، بعضیسی صوزماینچه‌غنه، قسقه اوقوغان دیمك.
کوبمی مد ایدلور؟	مد قیلغانده متصل دورت الف مقداری مد ایدیلور.
مد طبیعی کبی گنه مد قیلساق یارارمی؟	یارار.
مثالی نیچك؟	وما اُنزِلَ ــ فتلقّی آدم ــ یآ ایها ــ توبوا اِلی الله ــ مِن علمه اِلّا ــ عنده الّا ــ کبیلر.
بو صوڭغی ایکی مثالده نیچك؟	. . . .

اون برنچی درس مدلازم بیاننده

مدلازم نی بولور؟	حرف مددن صوڭ سبب مد سکون لازم کیلوب ایکیسیده بر کلمه‌ده بولسالر مدلازم بولور.

سکون لازم نیندی سکون؟ ترکیچه نیندی سکون دیب ایتوله؟

وقفده هم وصلده ثابت اولان سکون.

توقطاغانده-توقطاماغانده‌ده اوقولانورغان سکون.

مد لازم کوبمی مد ایدلور؟

مد متصل کبی دورت الف مقداری مد ایدلور.

مدلازم‌نڭ مدی نی؟

واجب.

مثالی نیچک؟

یٰسٓ – الٓمٓ – حٰمٓ – (١) وَلَا الضَّآلِّینَ – لِیُحَآجُّوکُمْ کبیلر.

قایو حرفلرنده مد قیاه‌ق لازم؟

. . . .

اون ایکنچی درس مد عارض بیاننده

مدعارض نی‌وقت بولور؟

حرف مددن صوڭ سبب مد سکون عارض کیلوب ایکسیده برکلمه‌ده بولسالر مدعارض بولور.

سکون عارض نیندی سکون؟ ترکیچه نیندی سکون دیب ایتوله؟

وقفده ثابت – وصلده ساقط اولان سکون.

طوقتاغانده‌غنه اوقولا طورغان سکون. (طوقتاماغانده حرکه برلن اوقولا).

مد عارض کوبمی مد ایدلور؟

دورت الف مقداری – اوچ الف مقداری – مد ایدلور، بر الف مقداریغنه‌ده یاری.

مدعارض‌نڭ مدی نی؟ نی‌اوچون جائز گنه؟

جائز.

مثالی نیچک؟

. . . .

یُؤْمِنُونْ – یَوْمِ الدِّینْ – فِی جَنَّاتْ – کَرِیمْ – اِنَّ الصَّلٰوةْ – وَالنَّاسْ – خَامِدُونْ – کبیلر.

(١) بو کلمه‌لرنڭ اوقولو روشلری یاسین-الف لام میم حامیم.

اون اوچنچی درس مد لین بیاننده

مدلین نی وقت بولور؟

حرف لین دن صوڭ سبب مد سکون لازم یا که سکون عارض کیلوب ایکسیسی بر کلمه ده بولسه مدلین بولور.

حرف لین نیچه؟ نیلر؟

ایکی. واو - یا.

بو حرفلر نی وقت (لین حرفی بولورلار؟

اوزلری سکونلی بولوب آلدنداغی حرفلری فتحه لی بولسه، شول وقت (لین) حرفی بولورلار.

مد لین کوبمی مد ایدلور؟

اگر سبب مد سکون لازم بولسه مد لازم کبی؛ سکون عارض بولسه مد عارض کبی مد ایدلور.

مثالی نیچك؟

من خوف - ولانوم - علیه - عسق (١) کهیعص (٢) - کبیلر.

. . . .

. . . .

قایو حرفلرنده مدلین؟ یه اوقوب قاراگز؟

اون دورتنچی درس میم ساکننڭ حکملری بیاننده

میم ساکننڭ نچه حکمی بار نیلر؟

اوچ حکمی بار. ادغام مثلین مع الغنه - اخفاء شفویه - اظهار.

ادغام مثلین مع الغنه نی وقت بولور؟

میم ساکن میم گه اوچراسه ادغام مثلین مع الغنه بولور.

مثالی نیچك؟

الیکم مرسلون - بل هم منها - لهم مغفرة - کبیلر.

اخفاء شفوی نی وقت بولور؟

میم ساکن باغه اوچراسه اخفاء شفویه بولور.

مثالی نیچك؟

کنتم به - وجلودهم بما - ربهم بهم کبیلر.

اظهار نی وقت بولور؟

میم ساکن میم برلن بادن باشقه حرفلرگه اوچراسه اظهار بولور.

مثالی نیچك؟

وهم لا - هم فیها - علیهم حجارة - کنتم تعملون - کبیلر.

بو کلمه لرنڭ اوقولوشلری: ١) عین - سین - قاف ٢) کاف ها یا عین صاد

اون بشنچی درس استعلا حرفلری بیاننده

استعلا حرفلری نیچه؟	یدی
قایو حرفلر؟	خ ـ ص ـ ض ـ غ ـ ط ـ ق ـ ظ ـ حرفلری.
بو حرفلر نیچك اوقولالر؟	قالون اوقولالار.
مثالی نیچك؟	قالُوا ـ یصعقون ـ طاغُونَ ـ وظنّوا
قایو حرفلری قالون اوقولا	. . . .

اون آلطنچی درس استفاله حرفلری بیاننده

ستفاله حرفلری نیچه؟	استعلا حرفلرینه باشقه، یکرمی ایکی حرف.
قایو حرفلر؟	ا = (ء) ـ ن ـ ز ـ ش ـ د ـ ح ـ س ـ ی ـ ث ـ ع ـ ل ـ م ـ ك ـ و ـ ف ـ ت ـ ج ـ ه ـ ر ـ ب ـ ذ ـ آ = الف.
نیچك اوقولالار؟	نچکه اوقولالار.
مثالی نیچك؟	عِندهم ـ سمعوا مِن حیث ـ فدرنی حسنًا ـ کبیلر.
قایو حرفلری نچکه اوقولا	. . . .

اون یدنچی درس الف حکمی بیاننده

الف نیچك اوقولا؟	الف استفاله حرفی بولسه‌ده، بعض وقتده قالون و بعض وقتده نچکه اوقولا.
الف نی وقت قالون اوقولا؟	الف رادن صوڭ، یا که استعلا حرفلردن صوڭ کیلسه قالون اوقولا.
مثالی نیچك؟	قالُو ـ صادقین ـ خبیراً ـ بصیراً ـ طاغُونَ ـ اِسْرائیل ـ بِغافلٍ ـ کبیلر.
الف نی وقت نچکه اوقولا؟	الف استفاله حرفلردن صوڭ کیلسه نچکه اوقولا.
مثالی نیچك؟	عمّا ـ علی ـ فساءً ـ حاجزا ـ کنّا ـ جاء ـ هذا ـ حتّی ـ کبیلر.

استعلا حرفلرینه: (خصّ ضغط قظْ) حرفلری دیب ایتوله

بالالارغه استعلا حرفلرینی ذهنلرینه آلوب استفاله حرفلرینی ذهنلرینه آلماسالارده زرار. چونکه بوسی کوبرك.

اون سكزنچی درس لام حكمی بيانندە

لام نچيك اوقولا؟

لام ـ لفظة الله‌دە بعض وقتدە «قالون» بعض وقتدە «نچكە» اوقولا. اما باشقە كلمەلردە هر وقت نچكە اوقولا

لفظه الله‌نك لامی، نی وقت قالون اوقولا؟

اگر لفظة الله‌نك اوّلگی ياغنداغی حرف اوترلی ياكە اوستلی بولسە لام قالون اوقولا.

مثالی نيچك؟

وَاللّٰهُ نَصْرُ اللّٰهِ ـ عِنْدَ اللّٰهِ ـ رَسُولُ اللّٰهِ كبيلر.

نی وقت نچكە اوقولا؟

اگر لفظة الله‌نك اوّلگی ياغنداغی حرف آستلی بولسە نچكە اوقولا.

مثالی نيچك؟

لِلّٰهِ. بِاللّٰهِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ كبيلر.

اون طوقزنچی درس (را) حكمی بيانندە

(را) نيچك اوقولا؟

رادە الف كبی استفالە حرفی بولسادە بعض وقتدە قالون بعض وقتدە نچكە اوقولا.

(را) نی وقت قالون اوقولا؟

(را) اوستلی ياكە اوترلی بولسە قالون اوقولا.

مثالی نيچك؟

رَبَّ ـ اَكْثَرُهُمْ ـ رَحْمَةً ـ رَبُّهُمْ كبيلر.

(را) سكونلی بولسا نيچك اوقولا؟

(را) اوزی سكونلی بولوب اوّلگی ياغنداغی حرف اوستلی ياكە اوترلی بولسە اول وقتدە قالون اوقولا.

مثالی نيچك؟

وَاَرْسَلْنَا ـ تَرْجِعُونَ ـ وَالْاَرْضِ ـ كبيلر.

(را) سكونلی بولوب رانك اوّلگی ياغنداغی حرفدە سكونلی بولسا آندە نيچك اوقولا؟

اول سكونلی حرفنك اوّلگی ياغنداغی حرف اوستلی ياكە اوترلی بولسە اول وقتدە دە قالون اوقولا.

مثالی نيچك؟

غَفُورٌ ـ شَكُورٌ ـ صَبُورٌ ـ كبيلر.

(را) سکونلی بولوب آلدنداغی حرف آستلی بولسه نیچک اوقولا؟

آلدنداغی حرفنڭ آست حرکه‌سی عارضه‌ اولسه اول وقتده‌ده قالون اوقولا.

مثالی نیچک؟

ارْجِعی – اِنِ ارْتبتم – کبی

تاغنده (را) نی وقت قالون اوقولا؟

(را) اوزی سکونلی بولوب اوّلگی یاغنده‌غی حرف آستلی بولسه، لکن (را)دن صوڭ استعلا حرفی کیلسه اول وقتده‌ده قالون اوقولا.

مثالی نیچک؟

مِرصاد – قِرطاس – فِرقة – کبیلر.

(را)نی وقت نچکه اوقولا

(را) آستلی بولسه نچکه اوقولا.

مثالی نیچک؟

رِجالٍ – مِن رِزقٍ – کبی.

(را) تاغنده نی وقت نچکه اوقولا؟

(را) سکونلی بولوب آلدنداغی حرف آستلی بولسه، اول وقتده‌ده نچکه اوقولا.

مثالی نیچک؟

واستغفره – فذکّره – کبیلر.

(را) سکونلی بولوب اوّلگی یاغنداغی حرفده سکونلی بولسه نیچک اوقولا؟

اول سکونلی حرفنڭ اول یاغنده‌غی حرف آستلی بولسه، اول وقتده‌ده نچکه اوقولا.

مثالی نیچک؟

خبیر – قدیر – کبیلر.

...قنده نی وقت نچکه اوقولا؟ | (را) سکونلی بولوب رانك اوّلگی یاغی (الین) حرفی بولسه، اول وقتده نچکه اوقولا.

...ثالی نیچك؟ | خیر ــ سیر ــ کبیلر.

یکرمنچی درس ادغام مِثْلَیْنْ بیاننده

ادغام مثلین نی وقت بولور؟ | سکونلی حرف اوزی شیکللی حرفکه اوچراسه ادغام مثلین بولور.

ادغام مثلین نیچه تورلی نیلو؟ | ایکی تورلی.
ادغام مثلین مع الغنه، ادغام مثلین بلاغنه.

ادغام مثلین مع الغنه نی وقت بولور؟ | سکونلی میم، میمگه یاکه سکونلی نون، نونغه اوچراسه ادغام مع الغنه بولور.

...لی نیچك؟ | وانتم مسلمون ــ ومن نعمره ــ کبیلر.

ادغام مثلین بلاغنه نی وقت بولور؟ | میم ونوندن باشقه سکونلی حرفلر اوزلری شیکللی حرفکه اوچراسالار ادغام مثلین بلاغنه بولور

مثالی نیچك؟ | آن اضرب بعصاك الحجر ــ فما ربحت تجارتهم
اگرده حرف مدلر اوزلری شکللی حرفکه اوچراسالر اول وقتده ادغام قیلنماس، بلکه مد طبیعی چقسون ایچون اظهار قیلنور. «قالوا وهم فی یوم» کبیلر.

یکرمی برنچی درس ادغام متجانسین بیاننده

ادغام متجانسین نی وقت بولور؟ | سکونلی حرف، مخرجده بر بولوب، صفتده باشقه بولغان حرفکه اوچراسا ادغام متجانسین بولور.

مثالی نیچك؟ | وقالت طائفة ــ ماعبدتم ــ قد تبین ــ اذ ظلموا ــ یا بنی ارکب معنا ــ کبیلر.

یکرمی ایکنچی درس ادغام متقاربین بیاننده

ادغام متقاربین نی وقت بولور؟ سکونلی حرف مخرجده، وصفده یاقینلغی بولغان حرفکه اوچراسا ادغام متقاربین بولور.

مثالی نیچك؟ قل ربی (١) — الم نخلقکم — کبیلر.

یکرمی اوچنچی درس قلقله بیاننده

قلقله قیلوب نی وقت اوقولور؟ کلمه نك اورتاسنده یا که آخرنده (قطبجد) حرفلرندن بر حرف سکونلی بولسه شول وقتده قلقله قیلوب اوقولور.

سکونلی حرفنی قلقله قیلوب اوقونیچك بولا؟ سکون هر وقتده حرفنی مخرجندن کیسدر ب اوزدر ب اوقوتا، اما قلقله حرفلرنك آلای اوقوتمی مخرج تیبره‌نب دگگرداب (دگفرداب) قالادر.

مثالی نیچك؟ لایقصص — یلتقطه — مریب — ... — ونجوایهم — ولقد — کبیلر.

یکرمی دورتنچی درس اظهار قمریه بیاننده

اظهار قمریه نی وقت بولور؟ لام تعریفدن (٢) صوڭ قمریه حرفلرندن بر حرف کیلسه اظهار قمریه بولور.

قمریه حرفلری نیچه نیلر؟ اون بیش: (ا = ا — ب — ج — ح — خ — ع — غ — ف — ق — ك — م — ز — ه — ی) حرفلری.

مثالی نیچك؟ الآن — بالقسط — بالفحشاء — والحمد — فی الارض — هم الخاسرون — کبیلر.

١) قل ربی «قرربی» دیب اوقولور.

٢) لام تعریف: سوزنڭ اوّلنده‌گی لام. قمریه حرفلری «ابغ حجك وخف ع...» ده‌گی حرفلر.
شمسیه حرفلری: «شذ درس نطس — ظن ثلة ضلالة صرا» ده‌گی حرفلر.

یکرمی بشنچی درس شمسیه بیاننده

لام تعریف‌دن صوڭ، شمسیه حرفلرندن بر
حرف کیلسه ادغام شمسیه بولور.
اون دورت: ت ـ ث ـ د ـ ذ ـ ر ـ ز ـ س
ش ـ ص ـ ض ـ ط ـ ظ ـ ل ـ ن حرفلری.
وَالتّين ـ وَالثّوَابِ ـ مِنَ الدُّنيَا ـ هُمُ الظّٰالِمُون
وَالطُّور ـ وَالضُّحیٰ ـ وَالسَّمَاء ـ کبیلر.
ادغام شمسیه‌ده لام اوقولمیدر.

ادغام شمسیه نی وقت بولور؟
شمسیه حرفلری نیچه نیلر؟
مثالی نیچك؟

یکرمی آلتنچی درس وقف بیاننده

اوقوغاننڭ تاوشنی، صواونی کیسب توقتاتمق=طمق.

وقف قیلنوناطورغان حرف کیراك حرکه‌لی، کیراك تنوینلی کیراك شدّه‌لی بولسون: سکونلی اوقوب وقف قیلنور.
یعلمون‌ـده (یعلمونْ)، نستعین‌ـده (نستعینْ)
الرجیم‌ـده (الرّجیمْ)، کریم‌ـده (کریمْ).
حساب‌ـده (حسابْ)، بصیراً‌ـده الفکه سکون
برله (بَصیرا)، وتجارةً‌ـده تاغه سکون برله
(وتجارهْ)، جنّت‌ـده تاغه سکون (جنّتْ)، انّه‌ـده
(انّهْ)، ربّه‌ـده (ربّهْ)، وتبّ‌ـده (وتبّ)، دكّا‌ـده
(دكّا)، عدوّ‌ـده (عدوّ) دیب وقف ایدلور.

وقف نی؟
نی روشلی وقف اورغه کیره‌ك؟
مثالی نیچك؟

وقف علامتی بولماسه‌ده، صواوشی بتکان سوزده

بر کشینڭ صولوشی بتوب وقف قیلوده ایر کسز بولسه قیشلر؟

آخرنده توقتار. صوڭره شول سوزنڭ باشندن یا که اوّلندن بر ایکی اوچ سوزنی قایتاروب اوقی باشلار: صولوشی بتسه‌ده سوزنڭ اورتاسنده توقتاماز.. هم قایتاروب آلغانده‌ده سوزنڭ اورتاسندن باشندن بر حرفنی قالدروب اوقی باشلاماس سوزنڭ اورتاسنده توقتامق هم سوز اورتاسندن قایتاروب اوقی باشلامق گناه وعیب اش.

مثالی نیچك؟

اگرده، وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِين دیب توقتاساق قایتاروب آلغانده مؤمنین دیب (ال) نی قالدروب اوقورغه یارامی. المؤمنین دیب، یا که وصالح المؤمنین دیب قایتاروب اوقورغه کیراك.

یکرمی یدنچی درس سکته بیاننده

قرآنده نیچه یرده سکته بران اوقولا؟

دورت یرده.

نیندی سوزلرده؟

(عِوَجًا قَيِّمًا ـ مِنْ مَرْقَدِنَا هٰذَا ـ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ـ بَلْ رَانَ ـ) دیگان سوزلرده.

سکته‌نی دیگان سوز؟

اوقوغانده صولونی اوزمه‌ینچه، تاوشنی کیسب بر آز توقتاب (طنب) تورمق.

بوسوزلرنڭ قایسی حرفلرنده سکته حکمی بران اوقولا اوقوروشی نیچك؟

(عوجاً) دیگانده تیوین وقف حالنده‌گی کبی الفکه کوچروب سکته قیلنورده صوڭره (قیماً) دیب باشلاب اوقوالور.

ایکنچیسنده؟

(مِنْ مَرْقَدِنَا) دیگانده آخرده‌گی الفده سکته قیلنورده، صوڭره (هذا) دیب باشلاب اوقوالور.

اوچنچیسنده؟

(مَنْ رَاقٍ) دیگانده سکونلی نوننی راغه قوشماینچه شول سکونلی نونده سکته قیلنورده، (راق) دیب باشلانور.

دورتنچیسنده؟

(بلْ رانْ) دیگاننك سكونلی لامنی راغه قوشماینچه شول سكونلی لامده سكته قیلنورده صوكره (ران) دبب باشلاب اوقولور.

باشقه تورلی سكته بارمه

قرآنده یدی یبرده (هاء سكته) بار.

نیندی سوزلرده!

(لم یتسنّه - واقتده - كتابیه - حسابیه - مالیه - سلطانیه - ماهیه) دیگان سوزلرده.

بو سوزلرده سكته روشی نیچك.

بو سوزلرنك آخرلرنداگی هانی سكونلی اوقوب هاغه سكته قیلنور. یعنی بو سوزلو برلن بونلاردن صوك اوقولاچق سوزلرنك آراسنده تاوشنی كیسب صولونی كیسماینچه بر آز توروالور.

تمام

الحاج محمد یوسف بن محمد امین دیبیردییف حضرتلرینك کوڭلدن دوگولوب، قلمی ایله چیقمش موزون ومنظوم دعاء اولدیغندن اذن ورخصتیله فن التجویدنڭ آغرینه قوشوب باصدرمقنی مناسب کوردم

بیر خدایم توفیق یا رب عبدی دی بڭا
تا اولایم نفسمی اولتروبن چن قل سڭا
توت بنم یا رب قولمدن ویرمه نفسم قولینا
صال بنی اوز رحمتڭله دوستلارڭنك یولینه
نیته کم توتدوك پیغمبرلر ولیلر قولیدین
بز بیچاره قللارك آیرما آنلار یولیدین
کوز آچوب یومغانچه‌ده سن بیرمه اوزمزگه بزی
هر زمان بیله کوزیمز صابدرر ازدین بزی
ویرمه شیطانغه بزی یارب صاقلا سن اوزك
صیغنامز بز اوزڭگه فاستعذ (۱) دیدك اوزك
یالوارب کیلدك قاپوڭغه بوش قایتارما ربمز
رحمتڭ کیك یارلقاغل آچ قارالغان قلبمز
باتقان ایررمز گناهغه باشدن آیاق قللارك
محروم ایتمه یارلقاغل بز گناهکار قللارك
آتامزنی آنامزنی هم ابی بابامزی
خلفه‌مزی شیخمزی هم آغا انیمزی
اروغ قردەش طامرمزی هم تیره کورشیمزی
طوطامزی سڭلیمزی هم آبز توتشیمزی
آغالارم یڭگالرم هم انه نه قایلارم
دەدەلرم بابالرم یارلقا ای اوغانم ۲
یاشلارینی قارتلارینی اوزلرین هم یاتلرین
یارلقاغل رحمتڭله بارچه آول قارتلارین

---

۱) فاستعذ دیب بار سوزڭ. ۲) الله تعالی

کورشوبن تانشوبن حقلری اولغانلاری
سین اونوتمه قیل دعا دیب آیرولوب قالغانلری
یاپان ایللرده آداشوب موڭایوب قالغانلری
نسلی کیسلوب محتاج اولوب دعاغه قالغانلاری
بارچه مؤمن مؤمناتی مسلمین مسلمات
رحمتڭه یارلقاغل یا مُجیبَ الدعوات
بارچه ایمان ایه‌سینی یارلقاب یا ربنا
رحمتڭه توفیقڭ ویر اولایق چن قل سڭا
ویرسنه یارب کورکام سن معیشت بزلره
استقامت در شریعت هم هدایت بزلره
یا علیمُ یا حکیمُ علمِ نافع بیر بزه
یا رحیم یا رؤف صال علم کوڭلمزه
ایس کیده رگچ یاد بعمز کوب رحمتڭه یارلقا
قورقنچلی کونمزده صالما بزی طارلقغه
نفسم آرتندن یوردوم ایزگولك هیچ قیلمادم
اوزدی عمرم چوبده بوقغه قدرینی هیچ طیمادم
نفسمنی ایتگاندن بر قاچانده طیمادم
آچ کوز آدی کوب کوتاردم بر نیندنك طوبمادم
بیلگه اوتدی ایزگو عمرم قدرینی هیچ بیلمه‌دم
ایزگولر یاخشی سوزینه مین قولاقده ایلمه‌دم
نفسم اماره بوزوقمش دشمان ایکان
اوتدی عمرم های هوی ایله نه‌دران
برچی نفسم قیلا بر بوزوقلق
کاشکه شلنه قیلسه ایدی خود قایا
بن قاراڭغی کونمه
کـ ـ ـ ـ ـ ـ اغان الا

موکای بوزله، یاشلی کوزله ایمدی کیلدک قاپوکغه
کیچ سوچمز ۲ آل سوزمز بونله اوزك تاپوکغه

یازق ایاسی قلك بز، عفو قیلغل سن اوزك
تائبونی عابدونی یارلقیم دیدك اوزك

طوغری یولنی بزلره کورسه‌توچی اخوانلاره
یاودرب تور دائما یا رب رحمت آنلاره

بز کوچوك چوجقلری آصراب ایدنلر شفقتی
آنلارك اوزلرینی هم یارلقاب قیل رحمتی

دنیاده حسن معیشت بیر کوکللر بابیلیغین
یاخشیلقغه بورچوغان بابلارنك آرتدر بایلغین

شکر ایده‌مز حالمز الحمد لله بیك ایگی
قیل نظر یارب آچلسون بیکلو کوکلمز بیگی

ای خدایم آرتدرا کور بارلیلارنك، بارلغین
هم آچا کور ای خدایم یارلیلارنك تارلغین

یارلیلارنی بارلیلارنی یارلقی کور بارلغین
یالنچمز یا الهی کورمیك گورنك تارلغین

یاخشیلارغه سن توتاشدر هم نصیب ایت جارلغین
رحمتکده کورمگای ایدك بو دنیا نارلغین

قایغولیلار قایغوسن آچ رحمتك آنلاره ساچ
قایغومزی یراق ایدوبن رحمتکدن ایشك آچ

طوطامزی اپارم برچه‌مزگه بیر کوکل آیدینلغن ساچ
آغ لطف ایدوب بیرگل کوکلنك بایلغین

دده‌لرم
یاشلارینی قارتلارینی
یارلقاغل رحمتکله بارچه

۱) قاستعف دیب بار سوزك. ۲) الله تعالی